

ANDTS policy och Handlingsplan Grundskolan Vaggeryds Kommun

Innehållsförteckning:

- Inledning och syfte
- Definition av drog
- Förebygga
- Upptäcka
- Rutin vid misstanke om alkohol- eller drogmissbruk
- Spel om pengar
- Kontaktuppgifter
- Källor och information

Inledning och syfte

Skolan ska verka för drogfrihet. Skyldighet att agera, inte konstatera.

Vaggeryds kommun vill verka för en god arbetsmiljö och hälsa för våra anställda och elever. Drog- och alkoholberoende finns idag överallt i vårt samhälle. Vaggeryds kommun utgör inget undantag, men ingen form av droger hör hemma i våra verksamheter. Detta innebär att vi inte är påverkade på jobbet eller skolan och inte heller förvarar/distribuerar/använder droger på våra arbetsplatser. Därför råder det nolltolerans i grundskolan och på gymnasiet gällande droger. Målet är nollvision; att förebygga bruk och missbruk av droger genom insatser som fokuserar på tidig upptäckt och skolan strävar efter att skapa en miljö där unga mår bra och känner ett meningsfullt sammanhang. All personal, vårdnadshavare och alla elever ska vara väl förtrogna med skolans rutin. I början av varje läsår informerar mentor sina elever om rutinen. Rutinen ska utvärderas varje läsår.

Definition av drog

Drog är en substans som är sinnesförändrande (berusande, euforiserande) och/eller beroendeframkallande.

Med droger avses i denna handlingsplan:

- Alkohol
- Tobak
- Narkotikaklassade och likställda läkemedel som ej ordinerats av läkare.
- Lustgas och butangas (tändare).
- Internetdroger som ännu ej är narkotikaklassade.
- Dopingpreparat.
- Även preparat för sniffning - lösningsmedel och liknande samt medel som har narkotisk verkan, men ännu inte är narkotikaklassade, innefattas i begreppet droger.

Förebygga

En fungerande skolgång med goda sociala relationer eller andra skyddsfaktorer, ett främjande och förebyggande arbete kring droger är viktigt ur ett elevperspektiv.

Det hälsofrämjande arbetet på en skola är det som bäst förebygger användandet av alkohol, narkotika, doping och tobak.

- Sedan 1994 är rökning förbjuden i lokaler avsedda för barnomsorg, skolverksamheter eller annan verksamhet för barn eller ungdom. Detta gäller även på skolgårdar i anslutning till grund- eller gymnasieskolor och på motsvarande områden utomhus vid förskolor och fritidshem.
- Handlingsplanen aktualiseras varje läsårsstart vid arbetsplatsträff samt för nyanställd personal som börjar under läsårets gång.
- Elever, vårdnadshavare och skolpersonal ska informeras om skolans ANDTS policy/handlingsplan vid läsårets början. Vårdnadshavare kan ta del av planen via kommunens hemsida samt på Infomentor.
- Personal är goda förebilder i sitt förhållningssätt till alkohol och andra droger under reglerad arbetstid, särskilt vid resor med elever.
- När en elev tilldelas ett elevskåp informeras eleven om att skolan kan undersöka skåpet vid misstanke om att alkohol, droger eller annat otillåtet förvaras där.
- Polishundar kan komma att användas i förebyggande syfte och vid slumpmässiga tillfällen för att söka igenom lokaler på skolan. Insatsen ingår i ett tydligt och allmänt känt förhållningssätt och arbete mot droger och missbruk. Polishundens insats ska vara planerade, men inte allmänt kända i förväg, och utföras när det finns utrymme för det med hänsyn till ordinarie verksamhet inom skolan och Polisen.
- Skolans medarbetare ska ha god kunskap om ANDTS och arbeta förebyggande genom goda samtal kring ANDTS. Detta sker i såväl undervisning, mentorssamtal, skolgemensamma aktiviteter samt via attitydpåverkan och uppmuntran till hälsosamma val och hälsofrämjande aktiviteter. Skolan kan med fördel använda sig av ANDT på schemat. <https://andt.drugsmart.com/>
- Registrera elevernas närvaro dagligen och uppmärksamma frånvaro i ett tidigt skede. Mentor följer skyndsamt upp frånvaro med eleven och dess vårdnadshavare. Vid behov deltar även någon ur EHT.
- Fånga upp elever i farozonen genom hälsosamtal hos skolsköterska och skolkurator. Elevhälsan står till förfogande för stöd till skolpersonal, elever och vårdnadshavare. Skolan samverkar med fältsekreterare, fritid (UC/UG), socialtjänst och polis.
- Skolan har ett samarbete med Närpolisen och kan ta hjälp av dem vid misstanke om användning av alkohol- och droger. Vid akuta situationer ringer vi 112.

Upptäcka

Att upptäcka användning av ANDTS i ett tidigt skede ger förutsättningar att hindra en ogynnsam utveckling som kan leda till beroende. Det kan vara svårt att upptäcka att någon använder droger och tecknen kan till en början vara vaga.

Det finns symtom/tecken som skolan ska vara uppmärksamma på och som kan tyda på drogmissbruk. Varningstecken kan vara:

- Låg närvaro hos elev.
- Minskat intresse för skola eller tidigare fritidsaktivitet.
- Beteendeförändringar; ilska, likgiltighet.
- Fysiska tecken som röda ögon eller förstorade eller förminskade pupiller.
- Oförklarlig trötthet och långsamt rörelsemönster.
- Försämrade hygien.
- Ökad eller minskad aptit.
- Byte av umgängeskrets eller umgänge med äldre.
- Pengar och andra värdesaker försvinner.

Oavsett om tecknen tyder på droganvändning eller inte så behöver situationen uppmärksammas så att eleven kan få stöd. Vi som arbetar med ungdomar behöver våga ta samtalet och visa att vi bryr oss.

Rutin vid misstanke om alkohol- eller drogmisbruk – Grundskolan

Alla punkter nedan hanteras med respekt för eleven.

- Ansvarig Rektor/biträdande rektor informeras skyndsamt om oro kring alkohol- eller drogmisbruk hos elev.
- Rektor/biträdande rektor gör en samlad bedömning om elevens situation tillsammans med elevhälsa och ev. mentor.
- Rektor/biträdande rektor tar kontakt med vårdnadshavare samt elev och informerar om misstanke och sammankallar omgående till ett elevmöte för vidare åtgärder.
- Vid misstanke om alkohol- eller drogmisbruk gör rektor en anmälan till socialtjänsten och ev. polis. Rektor beslutar om polis behöver tillkallas skolan. Socialtjänsten återrappporterar om en utredning inleds, inte inleds eller redan pågår.
- Eleven lämnar ev. drogtest, antingen via socialtjänsten eller vårdcentralen, efter det att orosanmälan är gjord. Om elev inte medverkar till drogtest och om misstanke kvarstår uppges detta i orosanmälan. Rektor bör även överväga kontakt med polismyndigheten. Det går inte att tvinga en elev till provtagning, endast polisen har sådana befogenheter.
- Vid konstaterat drogmisbruk fattar rektor beslut om fortsatta åtgärder som dokumenteras i Prorenata. Skriftligt samtycke inhämtas från elev och vårdnadshavare om att skolan får ta del av resultatet av de drogtestar som eleven lämnar.
- Vid behov kan rektor ge en skriftlig varning till eleven och vid fortsatt eller akut behov kan det finnas grund för avstängning helt eller delvis. Detta för att garantera trygghet och studiero. (Skollagen 2010:800 5 kap 17-21§§). Vid beslut om avstängning ska rektor informera huvudmannen samt socialförvaltningen. Eleven ska då få hem skolmaterial alt. erbjudas undervisning på annan plats och detta ska framgå i handlingsplanen.

Åtgärder vid besök på skolan av påverkad anhörig, obehörig elev eller annan myndig person.

- Rektor informeras. Socialtjänsten kontaktas om det rör sig om påverkad vårdnadshavare till elev som går på skolan. Skolpersonal för eleven till säker plats i väntan på samråd med socialtjänsten. Om personen ej går på skolan kontaktas berörd skola/rektor och polis. Rör det sig om en myndig obehörig person tillkallas polis.

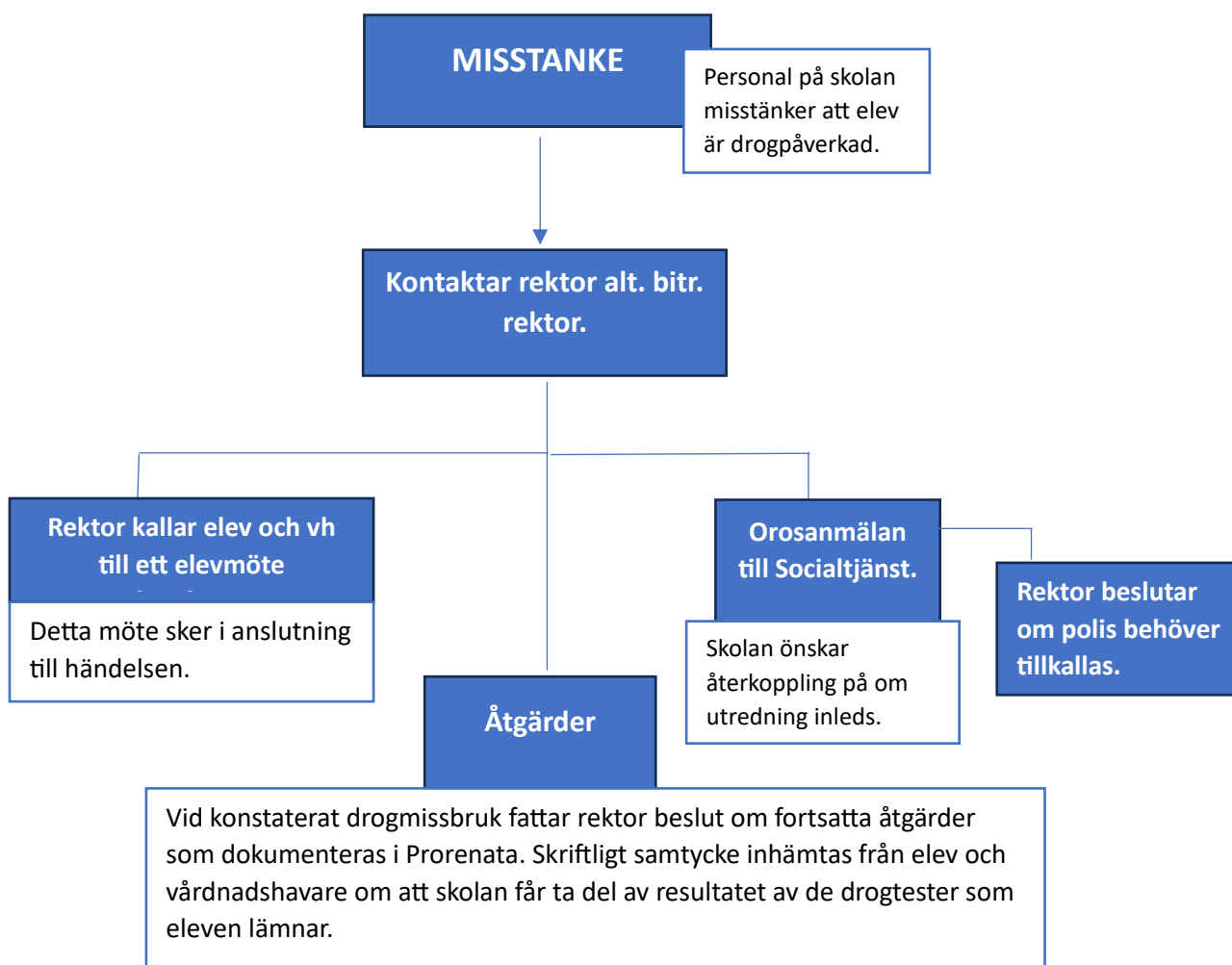
Åtgärder vid misstanke om försäljning av droger

- Rektor informeras och kontaktar vårdnadshavare om elev går på skolan. Om försäljaren ej går på skolan kontaktas berörd skola/rektor och polis.
- Skolan gör en orosanmälan till Socialtjänsten samt polisanmälan. Fortsatta åtgärder planeras i samråd med polis och socialtjänst.

Åtgärder när alkohol, doping eller droger hittas

- Rektor eller lärare omhändertar föremålet.
- Elevens vårdnadshavare informeras om omhändertagandet.
- Rektor anmäler omedelbart omhändertagandet till Polisen och socialtjänst.
- Polisen prövar om föremålet ska tas i beslag och annars återlämnas det direkt till vårdnadshavare.
- Rektor dokumenterar omhändertagandet

FLÖDESSCHEMA

ANDT och spel om pengar

Folkhälsomyndigheten förmedlar att spel om pengar har tydliga samband med alkohol, narkotika och tobak. Enligt ANDTS-strategin 2022-2025 ska spel om pengar integreras i övrigt ANDT-förebyggande arbete. Genom att samordna arbetet kan vi bidra till en god och jämlik folkhälsa. Målet för skolans insatser mot spelberoende och när det gäller spel om pengar är att minska skadeverkningarna av överdrivet spelande.

För att det spelförebyggande arbetet ska bli mer effektivt behöver vi lära oss mer om hur spel om pengar hänger ihop med bland annat alkohol, narkotika och tobak. Effektiva insatser mot spelproblem behöver inkluderas i både ANDT- och annat folkhälsoarbete men behöver också utformas utifrån spel om pengar specifikt.

Det finns samband när det gäller orsaker, användning och problem kopplade till alkohol, narkotika, tobak och spel om pengar (ANTS). Det finns flera faktorer som ökar eller minskar risken att barn och unga utvecklar spelproblem. Goda uppväxtvillkor är en skyddsfaktor, inte bara för spelproblem utan även för riskkonsumtion av alkohol, narkotikaanvändning och psykisk ohälsa.

Ju tidigare man upptäcker problem med ANDTS ju lättare är det att förebygga. Det är viktigt att vi pratar om detta med våra elever och ställer frågor när vi identifierar att det finns riskkonsumtion inom området spel om pengar eller andra riskområden.

Åtgärder vid misstanke - spel om pengar

- Mentor informeras om situationen, pratar med eleven och kontaktar vårdnadshavare.
- Elevhälsan kan kopplas in vid behov för vidare råd och stöd vid spel om pengar.
- Rektor informeras om situationen.

Kontaktuppgifter:**Till dig som elev:**

Har du problem med tobak, alkohol eller droger eller har du en kompis som du är orolig för?

Ta kontakt med din skolsköterska eller skolkurator!

- Skola Rektorsområde: Skolsköterska:
- Skola Rektorsområde: Skolkurator:

Till dig som förälder:

Är du orolig för ditt barn eller ditt barns kamrater eller kanske har frågor som gäller missbruk? Kontakta personal på skolan för råd. Du kan även ta kontakt med socialtjänsten/IFO för råd och hjälp vidare.

- Rektor skola:
- Ungdomsmottagningen Vaggeryd 010-2440327
- Fältgruppen i Vaggeryds kommun 0370-678023 eller 0370-678380
- Familje- och ungdomsteamet Vaggeryds kommun 0370-678456
- Mottagningsenheten Socialtjänsten: 0370-678043
- En väg in 010-2411030

Källor och Information:

På internet finns bra information och fakta om droger:

www.drugsmart.com

www.can.se

www.folkhalsomyndigheten.se

www.umo.se

Här finns stöd och hjälp vid spel om pengar:**Stödlinjen för spelare och anhöriga**

Stödlinjen ger råd och stöd till personer som spelar, och deras närstående. Hit kan du ringa anonymt. Du kan också chatta eller mejla. Även du som jobbar med spelproblem kan vända dig till Stödlinjen.

[Stödlinjen för spelare och anhöriga \(stodlinjen.se\)](https://stodlinjen.se)

Spelpaus.se

Via Spelpaus kan du stänga av dig från allt spel som kräver registrering.

[Spelpaus.se](https://spelpaus.se)

Spelberoendes Riksförbund och Spelberoendegruppen

Spelberoendes Riksförbund och Spelberoendegruppen har lokala stödföreningar och fysiska och digitala självhjälpgrupper för spelberoende och anhöriga.

[Spelberoendes Riksförbund \(spelberoende.se\)](https://spelberoende.se)

[Spelberoendegruppen \(spelberoendegruppen.com\)](https://spelberoendegruppen.com)